

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

Gedimino pr. 56, LT-01110 Vilnius, tel. 8 706 65105, faks. 8 706 65138, el. p. ombuds@lrski.lt

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2018-11-12 Nr. 4D-2018/1-24/3D-2993

Lietuvos Respublikos Seimo
Aplinkos apsaugos komitetui

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai

Lietuvos Respublikos Seimo nariui
Andriui Navickui
andrius.navickas@lrs.lt

Siunčiame Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriaus pažymą Nr. 4D-2018/1-24.
PRIDEDAMA. 27 lapai.

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas

Aurelija Sandaitė, tel. 8 706 65120, el. p. aurelija.sandaite@lrski.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

SEIMO KONTROLIERIAUS INICIATYVA ATLIKTO TYRIMO DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJOS PAREIGŪNŲ VEIKSMŲ, SPRENDŽIANT KLAUSIMUS, SUSIJUSIUS SU SODININKŲ BENDRIJŲ TERITORIJOSE ESANČIŲ KELIŲ PERDAVIMU SAVIVALDYBĖMS, SODŲ SUPLANAVIMO PROJEKTŲ APSKAITA, PAŽYMA

2018-10-31 Nr. 4D-2018/1-24
Vilnius

TYRIMO PAGRINDAS

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius atliko tyrimą savo iniciatyva dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos pareigūnų veiksmų, galimai netinkamai sprendžiant klausimus, susijusius su sodininkų bendrijų (toliau – SB) teritorijose esančių kelių perdavimu savivaldybėms, sodų suplanavimo projektų apskaita. Šio tyrimo pagrindas buvo Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaigoje gautas Lietuvos Respublikos Seimo nario Andriaus Navicko kreipimasis dėl sodų suplanavimo projektų neregistravimo Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų registre (toliau – TPDR), bei Seimo kontrolieriaus 2016 m. gegužės 26 d. pažymoje Nr. 4D-2015/1-1267 „Dėl Kauno susivienijimo „Sodai“ (toliau – Susivienijimas) skundo prieš Lietuvos Respublikos aplinkos ministeriją“ (toliau – 2016 m. gegužės 26 d. Pažyma) pateiktų rekomendacijų nevykdymo.

2. Kreipimesi buvo nurodyta:

2.1. Seimo kontrolierius 2016 m. gegužės 26 d. Pažymoje pripažino Susivienijimo skundą pagrįstu ir rekomendavo Lietuvos Respublikos Ministrui Pirmininkui atkreipti dėmesį į sodininkų problemą dėl sodų suplanavimo projektų statuso teisiniame reglamentavime nustatymo bei spręsti šį klausimą teisės aktų nustatyta tvarka. Tačiau iki šiol jokių pokyčių šiuo klausimu neįvyko;

2.2. 2017 metais į Seimo narį kreipėsi SB „Posūkis-1“, SB „Vitaminas“, SB „Kedras“ bei Susivienijimas, prašydami padėti išspręsti įvairias problemas, susijusias su SB teritorijų suplanavimo dokumentų neįregistravimu TPDR. Seime 2017 m. spalio 2 d. vykusiame tarpinstituciniame pasitarime buvo aptarti valstybinių institucijų atlikti darbai, sprendžiant žemėtvarkos problemas SB, apsvarstytos SB esančių kelių perdavimo savivaldybėms problemos, SB teritorijų planavimo dokumentų statusas, jų inventorizavimas ir registravimas;

2.3. Nors Lietuvos Respublikos Seime vykusiuose ankstesniuose tarpinstituciniuose pasitarimuose valstybės institucijų atstovai žadėjo inventorizuoti sodų suplanavimo dokumentus, pateikti įstatymų pataisas, kurios leistų tinkamai apskaityti šiuos dokumentus, iš esmės šį klausimą nepagrįstai atsisakoma spręsti. Po 2017 m. spalio 31 d. kreipimosi į Lietuvos Respublikos Ministrą Pirmininką, prašant baigti spręsti pirmiau nurodytą klausimą, Žemės ūkio ministerijos (toliau – ŽŪM) ir Aplinkos ministerijos (toliau – AM) išreikštos pozicijos dar kartą patvirtino institucijų nesutarimą dėl sodų išplanavimo projektų teisinio statuso – ŽŪM juos pripažįsta kaip teritorijų planavimo dokumentus, AM nesutinka su tokia pozicija, blokuodama jų registravimą TPDR;

2.4. AM galimai sąmoningai klaidina Lietuvos Respublikos Vyriausybę ir suinteresuotus asmenis, sodų suplanavimo projektus priskirdama prie žemės valdos projektų, o ne prie vietovės lygmens bendrųjų planų ar specialiojo teritorijų planavimo dokumentų, ir nepaminėdama, kad to paties 2014 m. sausio 1 d. įsigaliojusio Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo (toliau – TPĮ) pakeitimo įstatymo Nr. XII-407 3 straipsnio 1 punkte įtvirtintas reikalavimas sudaryti galimybę iki šio įstatymo įsigaliojimo pradėtus rengti teritorijų planavimo dokumentus baigti rengti, derinti, tikrinti ir tvirtinti pagal iki tol galiojusį teritorijų planavimo teisinį reguliavimą.

AM nurodomais žemės sklypų formavimo pertvarkymo projektais galima atlikti tik atskirų sklypų pertvarką, t. y. suformuoti, padalinti, sujungti (kaip nustatyta Žemės įstatymo 40 str.), tačiau teritorijų planavimo sprendiniai šiais projektais negali būti keičiami, sodų suplanavimo projektuose suprojektuoti bendrojo naudojimo sklypai, keliai, infrastruktūros objektų sklypai negali būti parduoti privačioms reikmėms be teritorijų planavimo dokumento korektūros.

Šiuo metu galiojančio TPĮ 19 straipsnyje nurodyta, kad detaliųjų planų sprendinių įgyvendinimas galimas žemės valdos projektais, vadinasi analogiškai SB teritorijoje, suplanuotoje sodų suplanavimo projektu, atliekant papildomus sklypų pertvarkymus, nepriklausomai nuo pertvarkymo projekto rūšies (įskaitant ir minimus žemės valdos formavimo ir pertvarkymo projektus), sprendinius būtina registruoti TPDR, įvardinus juos teritorijų planavimo dokumento korektūromis (papildymais).

Sodininkų bendrijų įstatyme (toliau – SBI) nustatyta, kad *mėgėjų sodo teritorija* – savivaldybės ar jos dalies bendrojo plano sprendiniuose pažymėta, išskyrus atvejus, kol savivaldybės ar jos dalies bendrasis planas nėra parengtas, teisės aktu mėgėjų sodininkystei skirta teritorija, suformuota pagal [...] teritorijų planavimo dokumentą ir suskirstyta į sodininkų ir kitų asmenų nuosavybės ar kitomis teisėmis valdomus sodo sklypus ir bendrojo naudojimo žemę (rekreacijai ir kitoms reikmėms).

Atsižvelgiant į tai, sodų suplanavimo projektai, patvirtinti iki TPĮ įsigaliojimo dienos (1996 m. sausio 1 d.), turėjo būti priskirti specialiųjų teritorijų planavimo dokumentų grupei ir kartu su šiuo metu rengiamais ir vėlesniais teritorijos pertvarkymais įregistruoti viešame TPDR;

2.5. AM argumentai, kad „savivaldybių administracijos neturėjo galimybių tokius sodų suplanavimo projektus registruoti TPDR“ (šios ir kitų citatų kalba nekeičiama), laikytini „AM bandymu prisidengiant savivaldybėmis, nuslėpti savo neveiklumą. Viena iš AM funkcijų yra formuoti valstybės politiką teritorijų planavimo ir priežiūros srityje, organizuoti, koordinuoti, kontroliuoti jos įgyvendinimą, todėl AM seniai galėjo išspręsti šią problemą, pateikdama atitinkamas 1996 m. birželio 19 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo Nr. 721 pataisas, kuriomis būtų nustatyta tikrovę atspindinti SB teritorijų planavimo dokumentų registravimo tvarka“;

2.6. Aplinkybė, kad SB teritorijų suplanavimo dokumentai nėra registruoti TPDR, sukelia sodininkams daug papildomų problemų: sodininkai negali tinkamai ginti savo turtinių teisių teismuose, nes teismai kreipia dėmesį į aplinkybę, ar SB teritorijos suplanavimo dokumentas registruotas TPDR;

2.7. Kai SB teritorijos suplanavimo dokumentai nėra registruoti TPDR, tampa neaišku, kokių dokumentų reikia vadovautis, norint atlikti SB teritorijoje esančių žemės sklypų kadastrinius matavimus, ribų tikslinimus ir pan.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos aplinkybės

3. Seimo kontrolierius 2016 m. gegužės 26 d. Pažymyje konstatavo:

„[...] kol nėra išspręstas klausimas dėl sodų suplanavimo projektų teisinio statuso įtvirtinimo teisės aktuose ir klausimas dėl SBI 6 straipsnio 1 dalies nuostatos, reglamentuojančios sodininkų bendrijų teritorijose esančių kelių perdavimą savivaldybėms, įgyvendinimo, galimai pažeidžiamas Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintas atsakingo valdymo principas [...], įstatymų

viršenybės ir teisėtumo principai, kuriais grindžiama valstybės tarnyba [...] ir teisinio reguliavimo aiškumo bei darnumo reikalavimas [...]. Kol nepatvirtintas SB teritorijose esančių kelių perdavimo savivaldybėms įgyvendinamasis aktas, neaiškus SBĮ 6 straipsnio 1 dalies nuostatos [...] įgyvendinimas, o tai didina įtampą tarp SB, savivaldybių ir valstybinių institucijų. Todėl vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Susivienijimo skundas pripažintinas pagrįstu. [...].“

Seimo kontrolierius 2016 m. gegužės 26 d. Pažymoje Lietuvos Respublikos Ministrui Pirmininkui rekomendavo:

„25.1. atkreipti dėmesį į Susivienijimo iškeltą problemą dėl sodų suplanavimo projektų statuso teisiniame reglamentavime nustatymo ir spręsti šį klausimą teisės aktų nustatyta tvarka;

25.2. užtikrinti, kad SBĮ 6 straipsnio 1 dalies nuostatos įgyvendinimui reikalingų teisės aktų priėmimas nebūtų vilkinamas.“

4. Dėl sodų suplanavimo projektų registravimo TPDR AM Seimo kontrolieriui pažymėjo:

„[...]“

AM nuosekliai laikosi pozicijos, kad mėgėjų sodų suplanavimo projektai negali būti registruojami TPDR.

[...]

Pagal TPĮ 2 str. 26 d., 27 d., 25 d. ir kitas nuostatas, teritorijų planavimo dokumentais, tarp jų vietovės lygmens bendraisiais planais ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentais, įgyvendinami TPĮ 3 str. 1 d. nurodyti teritorijų planavimo tikslai **ir šie dokumentai skirti darniam teritorijų vystymui, t. y. ekonominės, socialinės ir (ar) aplinkos būklės urbanistiniams kokybiniams pokyčiams ir kiekybinei plėtrai nustatyti.** Mūsų nuomone, **sodų suplanavimo projektai, kurie buvo rengiami 1960–1995 metais (t. y. iki 1996 m. TPĮ pirmosios redakcijos įsigaliojimo, ir kurie netenkina 2004 m. gegužės 1 d. įsigaliojusio TPĮ pakeitimo įstatymo Nr. IX-1962 4 str. reikalavimų), neįgyvendina (neatitinka) teritorijų planavimui nustatytų tikslų ir nesprendžia teritorijų planavimo dokumentams keliamų uždavinių, todėl minėti projektai pagal galiojančią teritorijų planavimo teisinį reguliavimą negali būti priskirtini prie teritorijų planavimo dokumentų.**

[...]

Pagal Žemės įstatymo 37 str. 7 d., **žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektais gali būti formuojami, o ne tik pertvarkomi žemės sklypai.** Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo atvejai nurodyti Žemės įstatymo 40 str. 1 d. ir TPĮ 20 str. 6 d.

[...]

Pagal pakeisto ir nuo 2014 m. sausio 1 d. įsigaliojusio TPĮ 18 str. 1 d., detaliuosiuose planuose, *inter alia*, **nustatomos galimos žemės sklypų ribos ir (ar) žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo principai (mažiausi ir (ar) didžiausi galimi žemės sklypų dydžiai) (7 p.), t. y. toks reglamentavimas leidžia detaliuosiuose planuose nustatyti tik žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo principus.** Šių detaliųjų planų sprendiniai įgyvendinami, kaip nurodyta TPĮ 19 str. 2 d. 1 p., **rengiant žemės valdos projektus, tiksliau – žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektus.** Žemės įstatymo 40 str. 1 d. 1 p. įtvirtintos iš esmės analogiškos nuostatos, nustatančios galimybę žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektais įgyvendinti nurodytus detaliuosius planus. Pagal minėtas įstatymines nuostatas, kai detalijame plane numatyti tik žemės sklypų formavimo ir (ar) pertvarkymo principai **rengiamais žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektais įgyvendinami, o ne koreguojami minėti detalieji planai.** Pažymėtina, kad **žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektai, įgyvendinantys detaliųjų planų sprendinius, TPDR neregistruojami.**

[...]

Lietuvos Respublikos Ministrui Pirmininkui adresuotuose Lietuvos Respublikos Seimo nario A. Navicko raštuose (2017 m. gruodžio 8 d. raštas Nr. SN-S-009 „Dėl Aplinkos ministerijos pozicijos sodininkų bendrijų suplanavimo dokumentų registravimo klausimu ir problemos

sprendimo būdų“; 2018 m. sausio 18 d. raštas Nr. SN-S-014 „Dėl veiksmų sprendžiant sodininkų bendrijų suplanavimo dokumentų registravimo klausimus“) pateikti siūlymai pakeisti:

– Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. gegužės 24 d. patvirtinto nutarimo Nr. 617 „Dėl Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo taikymo patvirtintiems, pradėtiems ir iki šio įstatymo įsigaliojimo nebaigtiems rengti teritorijų planavimo dokumentams“ (toliau – Nutarimas) 3.1 p., pratęsiant šiame papunktyje nustatytą terminą;

– TPDR nuostatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. birželio 19 d. nutarimu Nr. 721 „Dėl Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų registro nuostatų ir Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo duomenų banko nuostatų patvirtinimo“ (toliau – TPDR nuostatai), nustatant „specialią ar kitą SB teritorijų planavimo dokumentų (ir kitų, iki 1996 m. sausio 1 d. parengtų ir patvirtintų, bet neįregistruotų TPDR teritorijų planavimo dokumentų) registravimo tvarką“.

Vykdydama Lietuvos Respublikos Vyriausybės pavedimus, AM 2018 m. sausio 9 d. raštu Nr. (14-3)-D8-130 ir 2018 m. vasario 15 d. raštu Nr. (14-3)-D8-1000 atsakė Lietuvos Respublikos Seimo nariui (kopija Vyriausybės kanceliarijai ir ŽŪM) dėl minėtų pakeitimų galimybių ir tikslingumo.

Nutarime įtvirtintos nuostatos buvo aktualios 1996–1997 metais kuriant pirmąją TPI redakcija nustatytą teritorijų planavimo dokumentų sistemą. Atkreiptinas dėmesys, kad **per dvidešimt vienerius metus ne kartą keitėsi teritorijų planavimo teisinis reguliavimas ir iš esmės buvo pakeista teritorijų planavimo dokumentų sistema. Pateikti pasiūlymai keisti Nutarimą ir TPDR nuostatus galėtų būti prilyginti siūlymui grįžti į 1996 m. galiojusią teritorijų planavimo dokumentų sistemą, kuri iš esmės neatitinka galiojančio teritorijų planavimo reglamentavimo ir teritorijų planavimo dokumentams keliamų reikalavimų. Atsižvelgiant į tai, AM nuomone, netikslinga keisti Nutarimą ir TPDR nuostatus.**

[...]

Informuojame, kad AM 2014 m. vasario 4 d. raštu Nr. (18-2)-D8-S64 kreipėsi į TPDR tvarkymo funkcijas vykdančias savivaldybių administracijas, prašydama nurodyti, kiek yra neįregistruotų sodų suplanavimo projektų, ir pateikti siūlymus dėl šių dokumentų registravimo galimybių ir tikslingumo.

Apibendrinus 45 savivaldybių pateiktą informaciją (15 savivaldybių informacijos nepateikė), 44 savivaldybėse nėra TPDR registruotų sodų suplanavimo projektų. Dauguma savivaldybių nurodė, kad minėti projektai neatitinka bendrųjų reikalavimų, taikomų parengtiems teritorijų planavimo dokumentams, t. y. be aiškinamųjų raštų, neturi derinimo, tvirtinimo, keitimo ar papildymo dokumentacijos, todėl vadovaujantis TPDR nuostatais, savivaldybių administracijos neturėjo galimybių tokius sodų suplanavimo projektus registruoti TPDR.

[...]

TPI pakeitimo įstatymo Nr. XII-407 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas 2016 m. kovo 9 d. buvo pateiktas derinti institucijoms ir visuomenei, skelbiant jį Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos (TAIS) Projektų registravimo posistemoje (TAIS reg. Nr. 16-2625).

[...]

Informuojame, kad **AM nuosekliai laikosi išreikštos pozicijos – pagal galiojančią teritorijų planavimo teisinį reguliavimą sodų suplanavimo projektus registruoti TPDR nėra galimybės.**

[...] Pagal 1996 m. sausio 1 d. – 2013 m. gruodžio 31 d. galiojusį teritorijų planavimo ir žemėtvarkos teisinį reguliavimą visi žemėtvarkos planavimo dokumentai **buvo specialiojo teritorijų planavimo dokumentai, neatsižvelgiant į tai, kad žemės valdos projektai (žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektai, žemės reformos žemėtvarkos projektai, žemės paėmimo visuomenės poreikiams projektai ir žemės konsolidacijos projektai) neįgyvendino specialiajam teritorijų planavimui keliamų tikslų ir uždavinių. Nuo 2014 m. sausio 1 d. įsigaliojusiu TPI Nr. XII-407 (su juo susijęs Žemės įstatymo 2, 9, 10, 12, 13, 15, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 32, 33, 37, 38, 39, 40, 41, 45, 46, 47, 48, 49, 51, 52 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas Nr. XII-411) siekiant teisinio aiškumo iš esmės pakeista (optimizuota)**

teritorijų planavimo dokumentų sistema, įtvirtinant vieną teritorijų planavimo lygmenų rūšį ir nustatant dvi teritorijų planavimo dokumentų rūšis: kompleksinio teritorijų planavimo dokumentai ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentai. Šiuo įstatymu specialiojo teritorijų planavimo dokumentams priskirti specialiojo teritorijų planavimo žemėtvarkos dokumentai: žemėtvarkos schemas ir kaimo plėtros žemėtvarkos projektai.

Nuo 2014 m. sausio 1 d. įsigaliojusiame teritorijų planavimo ir žemėtvarkos teisiniame reguliavime žemės valdos projektai, nustatantys žemės sklypo (sklypų) formavimą ir pertvarkymą, taip pat naudojimo sąlygas (paskirtį, apribojimus, servitutus ir panašiai), atskirti nuo teritorijų planavimo, t. y. žemės valdos projektai nėra teritorijų planavimo dokumentai. Iki 1995-12-31 parengtuose sodo suplanavimo projektuose mėgėjų sodininkystei skirtose teritorijose buvo suprojektuoti SB narių žemės sklypai, paliekant bendro naudojimo žemės plotus, skirtus bendro naudojimo reikmėms (rekreacijai, keliams ir kt.). **Sodų suplanavimo projektais nenustatomas teritorijų vystymas, teritorijos naudojimo reglamentas (naudojimo ir tvarkymo režimas), kuriuo vadovaujantis vykdoma ar vystoma suplanuota veikla ir su ja susijusi statyba.**

Sodų suplanavimo projektų turinys artimas žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų sprendiniams, todėl sodų suplanavimo projektai galėtų būti prilyginti minėtiems žemės sklypų formavimo projektams, kurie priskirtini prie žemės valdos projektų.

[...] Pagal SBĮ 2 str. 3 d., *mėgėjų sodo teritorija* – savivaldybės ar jos dalies bendrojo plano sprendiniuose pažymėta teisės aktu mėgėjų sodininkystei skirta teritorija. Minėtų bendrųjų planų brėžiniuose pažymimos esančios mėgėjų sodų teritorijos numatant šių teritorijų vystymo kryptis (galimybes), t. y. skirtingu paženklinimu išskiriamos konvertuojamos į gyvenamąsias teritorijas (dažniausiai į mažo užstatymo intensyvumo) ir mėgėjų sodų teritorijos, kuriose neskatinama konversija. Atsižvelgiant į tai, kad SBĮ įtvirtinta galimybė mėgėjų sodų teritorijose vykdyti statybas, šios teritorijos nurodytuose bendruosiuose planuose priskiriamos prie urbanizuotų (urbanizuojamų) teritorijų. Įgyvendinant šių bendrųjų planų sprendinius mėgėjų sodų teritorijų vystymas gali būti planuojamas rengiant tiek kompleksinio teritorijų planavimo dokumentus (vietovės lygmens bendruosius planus ar detaliuosius planus), tiek vietovės lygmens specialiojo teritorijų planavimo dokumentus (pvz., inžinerinės infrastruktūros vystymo planus).

[...] Informuojame, kad TPĮ pakeitimo įstatymo Nr. XII-407 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas) per TAIS buvo pateiktas derinti suinteresuotoms institucijoms ir visuomenei.

Įstatymo projektu buvo siūloma sodų suplanavimo projektus prilyginti (priskirti) žemės valdos projektams, t. y. Įstatymo projekte nebuvo numatyta galimybė sodų suplanavimo projekto registruoti TPDR ar kitame registre. Įvertinant, kad sodų suplanavimo projektų statuso klausimas išskyla atliekant ar ginčijant mėgėjų sodų teritorijose esančių žemės sklypų kadastrinius matavimus, ribų tikslinimą, ir atsižvelgiant į ŽŪM ne kartą išreikštą nuomonę – „*atliekant sodo žemės sklypų kadastrinius matavimus pagal šiuo metu galiojančią teisinį reguliavimą, privaloma vadovautis sodo teritorijos suplanavimo projektu* [...]“, ir pateiktą informaciją, kad „NŽT teritoriniuose skyriuose *įvykdyta* mėgėjų sodo teritorijų, esančių jų administruojamose teritorijose, *sodo teritorijos suplanavimo projektų (generalinių planų) inventorizacija ir visa informacija suvesta į Sodininkų generalinių planų apskaitos žurnalą*, o minėto žurnalo duomenys skelbiami NŽT internetiniame puslapyje“, manytina, kad įstatymo projektu siūlyti pakeitimai nebeaktualūs.“

5. Dėl SB teritorijoje esančių kelių perdavimo savivaldybėms AM Seimo kontrolieriui pažymėjo:

„[...]

Pagal 2014 m. gruodžio 14 d. priimto SBĮ 2, 6, 11, 15, 16, 17, 18, 22, 24, 27 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo 6 str. nuostatą savivaldybės buvo įpareigotos perimti, valdyti ir tvarkyti SB bendrojo naudojimo žemėje esančius vidaus kelius (gatves). Nuo 2015 m. liepos 31 d. galiojančioje SBĮ 6 str. redakcijoje nurodyta, kad SB prašymu SB bendrojo naudojimo žemės sklypus, naudojamus keliams (gatvėms) eksploatuoti ar tiesti, ar žemės sklypus su juose esančiais keliais

(gatvėmis), perima ar patikėjimo teise valdo ir tvarko savivaldybė, išskyrus atvejus, kai SB šią bendrojo naudojimo teritorijos dalį išsiperka. SB bendrojo naudojimo žemės sklypų, naudojamų keliams (gatvėmis) eksploatuoti ar tiesti, ar žemės sklypų su juose esančiais keliais (gatvėmis) kadastriniai matavimai ir įregistravimas Nekilnojamojo turto registre finansuojamas iš SB lėšų, savivaldybių lėšų ir iš valstybės biudžeto tikslinių asignavimų, kurie planuojami ir paskirstomi savivaldybėms pagal Vyriausybės patvirtintą SB bendrojo naudojimo žemėje esančių vidaus kelių perdavimo programą (toliau – Programa).

Įgyvendindama SBĮ 6 str. nuostatas, AM 2016 m. buvo parengusi Programos projektą ir pateikusi tvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybei. Lietuvos Respublikos Vyriausybė Programą atsisakė tvirtinti, pavesdama šią misiją aplinkos ministrui, nors tai ir prieštarauja SBĮ 6 str. nuostatoms. Esant skirtingoms institucijų pozicijoms dėl Programos tikslingumo, neturint pakankamai finansinių išteklių, po specialių šiam klausimui skirtų Lietuvos Respublikos Seimo Aplinkos apsaugos komiteto ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos pasitarimų bei posėdžių nutarta Programos netvirtinti, o pakeisti SBĮ 6 str. nuostatas, atsisakant Programos rengimo.

2017 m. buvo parengtas SBĮ 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Lietuvos Respublikos Vyriausybė SBĮ 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui pritarė ir 2017 m. liepos 5 d. pateikė Lietuvos Respublikos Seimui. 2017 m. rudenį Lietuvos Respublikos Seime pradėtas SBĮ 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto svarstymas sustabdytas iki aplinkos ministro 2017 m. rugsėjo 5 d. įsakymu Nr. D1-749 sudarytos darbo grupės sodininkų bendrijų aktualiems klausimams spręsti (toliau – Darbo grupė) darbo užbaigimo. AM 2018 m. vasario 27 d. Darbo grupės išvadas kartu su siūlomomis keisti SBĮ 2, 6, 7, 8, 11, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 24 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektu išsiuntė Lietuvos Respublikos Seimo Aplinkos apsaugos komitetui.

[...] Pagal 2012 m. liepos 13 d. įsigaliojusio SBĮ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 15, 16, 21, 22, 25, 28 straipsnių antrojo ir trečiojo skirsnių pavadinimų pakeitimo ir 9, 10, 32 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo Nr. XI-2182 nuostatas savivaldybės įpareigotos perimti, valdyti ir tvarkyti SB bendrojo naudojimo žemėje esančius vidaus kelius (gatves). Iki šios dienos didžioji dalis savivaldybių neperėmusios SB esančių vidaus kelių (gatvių), jų netvarko ir neprižiūri. Penkių didžiųjų miestų savivaldybių vadovų 2013 m. vasario 6 d. kreipimėsi į Lietuvos Respublikos Seimą buvo nurodyta, kad priimtoms SBĮ 6 str. 1 d. pataisos praktiškai negali būti įgyvendinamos, nes nėra užtikrintas finansavimas naujai priskirtoms funkcijoms. 2017 m. veikusi Darbo grupė detalčiai išnagrino kelių (gatvių) perdavimo klausimus ir pateikė siūlymus dėl praktinio įgyvendinimo ir dėl tobulintinos teisinės bazės. [...].“

6. ŽŪM Seimo kontrolieriui pažymėjo:

„[...]“

Atkreipiame dėmesį, kad žemės sklypų kadastrinių matavimų atlikimo tvarką reglamentuoja Nekilnojamojo turto kadastro nuostatai (toliau – Nuostatai). Taigi, šiuo metu galiojančios teisės aktų nuostatos sudaro galimybę atlikti bendrojo naudojimo žemėje esančių vidaus kelių kadastrinius matavimus, be to, pranešame, kad valstybinės žemės sklypų ar jų dalių, kurie numatomi naudoti savivaldybėms valdyti patikėjimo teise, perdavimo tvarka patvirtinta ir šį perdavimą reglamentuoja Valstybinės žemės sklypų perdavimo valdyti, naudoti ir disponuoti jais patikėjimo teise savivaldybėms taisyklės. Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, paaiškiname, kad pagal galiojančius teisės aktus šiuo metu galimas SB bendrojo naudojimo žemėje esančių vidaus kelių perdavimas savivaldybėms.

[...] pagal dabartinį teisinį reglamentavimą savivaldybės gali perimti ar patikėjimo teise valdyti SB bendrojo naudojimo žemės sklypus, naudojamus keliams (gatvėms) eksploatuoti ar tiesti, ar žemės sklypus su juose esančiais keliais (gatvėmis), jeigu yra SB prašymas. Teisės aktai nenustato privalomumo savivaldybei perimti pirmiau minėtuosius žemės sklypus, tačiau SB ir savivaldybės sutarimu nusprendus perimti minėtuosius žemės sklypus, perėmimas turėtų būti vykdomas, vadovaujantis teisės aktais.